

NOORDERLICHT

Nederlandse Vereniging in Finland
jaargang 19, nummer 2, mei 2013

C O L O F O N

Nederlandse Vereniging in Finland

jaargang 19, nummer 2, mei 2013

Bestuur Vereniging**Voorzitter**

Jos Helmich (044 - 331 7766)

voorzitter@nederlandsevereniging.fi

Penningmeester

Arie Oudman (050 - 590 3706)

penningmeester@nederlandsevereniging.fi

Secretaris

Onno de Bruijn (040 - 070 3723)

Kotkantie 1, huone 1412A

FI-90250 Oulu

secretariaat@nederlandsevereniging.fi

Nieuwe leden kunnen zich aanmelden bij het secretariaat.

Noorderlicht**Hoofdredacteur**

Michel de Ruyter

040-7676428

Stuur kopij naar

noorderlicht@nederlandsevereniging.fi

Graficus

Arno Enzerink (ontwerp, lay-out, omslagfoto)

Vaste schrijvers

Peter Starmans

Arnold Pieterse

Jos Helmich

Bart Braafhart

Marketta Hoogesteger

Ledenwerving en sponsors

Frank van Nunen

informatie@nederlandsevereniging.fi

Contributie per jaar

10 € proeflidmaatschap voor jongeren

24 € per persoon

36 € per familie

Bank

Nordea - Senaatintori

Rekeningnummer: 200138-476383

IBAN: FI 8320 0138 0047 6383

SWIFT: NDEAFIHH

Internetredactie

Jos Helmich - Hoofdredacteur

Peter Starmans - Lid

Hulp: admin@nederlandsevereniging.fi

Internet**Website:** nederlandsevereniging.fi**Forum:** forum.nederlandsevereniging.fi**Twitter:** nvif.Twitter.com**Foto's:** photos.nederlandsevereniging.fi**Hyves:** nvif.hyves.nl/**Facebook:** facebook.com/groups/nedverfin/**LinkedIn:**

linkedin.com/e/gis/50369/73B80F4A7AA1

Librarything: librarything.com/groups/nederlandsevereniging

REDACTIONEEL

Er worden in dit Noorderlicht maar liefst drie nieuwe mensen voorgesteld.

Ik maak als hoofdredacteur de spits afbijten met dit redactioneel, aangezien ik vanaf nu de plaats inneem van Siert Wieringa. Voorzitter Jos heeft mij voor dit baantje gevraagd en na enig aftasten besloot ik deze taak op mij te nemen, vooral ook omdat het goed bij mijn normale werkzaamheden als vertaler en redacteur past. Heel kort wat persoonlijke achtergrond; ik ben veertig jaar en woon nu zo'n 4,5 jaar in Finland – eerst 3 jaar Tampere en nu 1,5 jaar in Ilmajoki. Mijn vrouw is – uiteraard – Finse en we hebben 3 jonge zoons (3, 5 en 9). Na tien jaar Amsterdam, waar we elkaar ook ontmoet hebben, moesten we een beslissing nemen over de volgende woonplaats en na het onvermijdelijke wikken en wegen besloten we dus naar Finland te emigreren – mede ook omdat mijn vrouw hier als aankomend medisch specialist makkelijk(er) een goede plek kon krijgen.

Ikzelf moest natuurlijk mijn baan opzeggen – ik werkte als bibliothecaris (oftewel informatiespecialist) bij de Centrale Openbare Bibliotheek Amsterdam, maar ik was klaar voor een nieuw avontuur. Dat het een hoofdredacteurschap van het Noorderlicht met zich mee zou brengen, had ik natuurlijk nooit durven dromen! Maar serieus, ik vind het leuk dat ik mijn werk (tekst/redactie) kan combineren met het opdoen van Finse (en Nederlandse) culturele kennis.

Zoals in het begin al vermeld, stellen nog twee mensen zich voor in deze editie; Jelmer Elzinga en Machiel Bemers zijn de nieuwe bestuursleden. Uiteraard is Jos van de partij, Rune Frants en Arnold Pieterse schreven een mooi gedocumenteerd stuk over de Finse Jäger, Peter Starmans een persoonlijk in memoriam over zijn kameraad Johan Verkerk en vanaf nu is er een nieuwe rubriek 'De tien stellingen aan...', opgezet door ondergetekende. Jelmer en Machiel zijn gelijk zeer actief met respectievelijk bijdragen over het Zomerkamp 2013 in Tam-mela (bij gebrek aan ruimte te lezen op de website) en een kort verslag over Koninginnedag en de abdicatie. En last but not least de enigszins prikkelende column van B.Art.

Veel leesplezier.

Groet,

Michel

I N H O U D

Redactioneel	3
Van de voorzitter	4
Voor aankondiging Zomerkamp	5
Nieuwe bestuursleden	5
De Finse Jäger	6
In Memoriam: Johan Verkerk	13
De 10 stellingen aan	18
Koninginnedag en Abdicatiefeest	20
Déjà vu	21

H O O F D S P O N S O R S

BB&L
CAR RENTAL
Rijnlanderweg 774
2132 NM Hoofddorp
Nederland

holland

home

AAVE
Graphic Services

In het vorige nummer heeft Siert afscheid genomen van het Noorderlicht. Daar wil ik even bij stil staan en hem nog even wat uitgebreider bedanken dan tot dusver mogelijk is geweest. Siert ontmoette ik via de Hyves van de vereniging. Die had ik opgezet omdat Hyves toentertijd heel populair was in Nederland. Het was nieuw, het was NL 2.0. Toen ik wat zat te scouten naar nieuwe bestuursleden was Siert daar.

Siert heeft vele dingen binnen de vereniging gedaan. Hij is bestuurslid geweest en hij heeft in een commissie gezeten die de statuten en het huishoudelijke reglement van de vereniging heeft aangepast. Hij is contactpersoon geweest in Helsinki en een flink aantal jaren hoofdredacteur geweest van het Noorderlicht.

Het is alweer een tijd geleden dat ik zelf hoofdredacteur van Noorderlicht was. Ik heb het altijd met veel plezier gedaan, maar het werd zwaarder en zwaarder om het vol te houden. Het is toch een tredmolen. Op een gegeven moment zocht ik een opvolger en toen was Siert daar om de vlag over te nemen. Hij heeft het lange tijd gedaan en dat verdient alle waardering. Hoe jammer ik het ook vind dat hij wil stoppen, ik heb er alle begrip voor. Gelukkig is Siert niet helemaal verdwenen – hij zit nog steeds in de kascommissie. In de afgelopen ALV liet hij zich verleiden daarin te gaan zitten. Enfin, ik wens Siert alle goeds toe en hoop dat we

meer mensen vinden zoals hij.

Dan wil ik nu ook even Sierts opvolger begroeten, Michel de Ruyter. We hebben elkaar ontmoet op een sinterklaasfeest in Tampere. Ik wist meteen dat we een waardige opvolger voor Siert gevonden hadden (alhoewel ik heb moeten praten als brugman ervoor). Enfin, daar staan we dan. Er weer klaar voor in het nieuwe bestuursjaar.

Het is goed begonnen met de inhuldiging. Iedereen lijkt dik tevreden, en dat was de bedoeling ook. We zijn nu bezig met de evaluatie. Wat moet beter, wat kan anders. U merkt het niet altijd, maar feesten organiseren is net hordelopen. Er is altijd wel iets wat niet gaat zoals gepland. Maar we hebben ervan geleerd en volgend jaar, wanneer we Koningsdag vieren, hopen we dat het nog veel beter gaat.

Ik wil op deze plek ook nog iedereen bedanken die meegewerkt heeft. Het was een groots gebeuren. Een oranje-feest in vijf plaatsen. Dat is nog nooit eerder vertoond!

Normaal krijgt alleen Sinterklaas dat voor elkaar.

Wat activiteiten betreft zijn we dit seizoen nog niet klaar. Ik wil graag nog even de aandacht vestigen op het zomerkamp dat in het eerste weekend van augustus in Tammela gehouden wordt. Er zijn dan in de buurt leuke dingen te doen, want in Forssa en omstreken (waar Tammela ook

bij hoort) is het dan superweekend, met van donderdag tot en met zaterdag vele oude en nieuwe popgroepen op het plein van Forssa. Op zondag is de Picknick, een bijeenkomst met oude auto's en een markt waar je oude onderdelen en nog veel meer kunt kopen. Verder is in Tammela in het weekend een middeleeuwse markt. In Jokioinen (ook

vlakbij) kunt u met een stoomtreintje rijden en een museum bekijken waar de trein gestald staat. Genoeg te doen dus. Voor het precieze programma moet u contact opnemen met Jelmer Elzinga (zie colofon of de website).

Dan wens ik u nog een fijne zomer allemaal.

Jos Helmich, voorzitter

Uitnodiging Zomerkamp 2013

Van 2 t/m 4 augustus wordt in Tammela het zomerkamp georganiseerd.

Meer informatie vind je op de website van de vereniging.

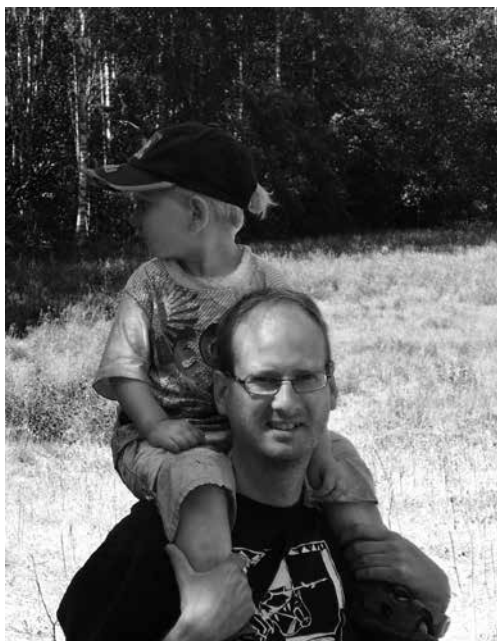
Graag aanmelden vóór 1 juli via jyvaskyla@@nederlandsevereniging.fi
of tel. 044-9461655.

NIEUW BESTUURSLID JELMER ELZINGA

Alweer zes jaar geleden ben ik samen met mijn toen nog vriendin Joanneke Reudler Talsma naar Finland verhuisd omdat we allebei een baan op de universiteit in Jyväskylä konden krijgen. We zijn beiden bioloog en hebben ons promotieonderzoek voor interacties tussen planten en insecten gedaan bij het Nederlands Instituut voor Ecologisch Onderzoek. Voor ik naar Finland kwam heb ik nog 2,5 jaar gewerkt aan de Universiteit van Lausanne in Zwitserland.

Ondertussen zijn we getrouwd en hebben we drie jaar geleden een zoon, Teake, gekregen. Ons tweede kind verwachten we in augustus. Ik heb de afgelopen vijf jaar aan zakdragermotjes gewerkt, maar nu doe ik onderzoek voor bloemen van de bosooievaarsbek (*Geranium sylvaticum*).

In mijn vrije tijd ga ik graag paddenstoelen zoeken, in de natuur wandelen en kamperen, en oude kerken en andere historische plekken bezoeken. Ook verzamel ik graag mineralen en fossielen.

In het bestuur ga ik voornamelijk proberen de contacten met de regio te intensiveren. Samen met Joanneke organiseren wij nu activiteiten rondom Jyväskylä en dit jaar ook het landelijke zomerkamp voor families.

N NIEUW BESTUURLID MACHIEL BEMERS

Hallo allemaal! Mijn naam is Machiel Bemers en ik ben in 1968 geboren in Winterswijk in de Achterhoek.

Na het heao (International Management) en postgraduate opleidingen als SRM Marketing/Communicatie en Fenedex Exportmanager ben ik terechtgekomen in de Event Business. Na vele jaren als projectmanager bij diverse beursorganisaties in zowel binnen- als buitenland, ben ik in 2000 begonnen bij Ahoy Rotterdam als manager Marketing/Communicatie. Na een aantal jaren werd ik gepromoveerd tot manager New Business en maakte ik onderdeel uit van het strategisch management.

Ik had in 1996 al een prachtige Finse schone ontmoet en nadat zij 10 jaar in Nederland had

gewoond, vond ik het eind 2005 tijd om mijn plicht te vervullen en met haar naar Finland te verhuizen. Een beslissing waar we nooit spijt van hebben gekregen, des te meer omdat we bewust kozen voor het platteland, Urjalankyla welteverstaan, of all places. Het is echt prachtig hier en heerlijk rustig, geen enkele stress. Ik ben in de tussentijd van beroep veranderd en ben tegenwoordig kaasimporteur en verkoop onder andere Hollandse kaas op markten, maar sinds kort ook via mijn eigen website (www.maccheese.fi).

Ik ben naast bestuurslid van de NViF ook lid van het bestuur van onze lokale voetbalclub UrPS en jeugdtrainer. Verder hou ik veel van muziek, live concerten, festivals, maar ook lekker op de bank met een glaasje port en een lekker stukkie kaas er bij ☺.

D DE FINSE JÄGER (JÄÄKÄRIT)

Logo van het Finse Jägerbataljon

De Finse Jäger (in het Fins: Jääkärit) zijn vrijwilligers uit Finland die tijdens de Eerste Wereldoorlog een militaire opleiding hebben gevolgd in Duitsland. Uitgangspunt hierbij was om te zijner tijd te strijden voor een onafhankelijk Finland. Van eind 1916 tot begin 1918 hebben de Finse Jäger met het Duitse leger meegevochten aan het oostfront. Na terugkomst in Finland in februari 1918, hebben zij een belangrijke rol gespeeld tijdens de Finse burger- of vrijheidsoorlog. Hierna bleven zij een onderdeel vormen van het Finse leger.

In Finland was aan het eind van de negen-

tiende eeuw een onafhankelijkheidsbeweging op gang gekomen, die het directe gevolg was van de 'russificatie-maatregelen' onder tsaar Nicolaas II. De speciale status van Finland, i.e. een autonoom groothertogdom onder de Russische tsaar, werd door inperking van de vrijheid op politiek en cultureel gebied drastisch teruggedraaid. De petitie 'Pro Finlandia', die zes prominente wetenschappers, onder wie de Nederlandse professor Willem van der Vlugt, in 1899 de tsaar hebben aangeboden, was in dit verband ook een teken aan de wand.

De vraag is hoe toentertijd de samenwerking tussen activisten in Finland, die de onafhankelijkheid voorstonden, en de toenmalige Duitse regering tot stand is gekomen.

Direct na het begin van de Eerste Wereld-

oorlog, in augustus 1914, heeft Duitsland, via diplomatieke kanalen in Zweden, gepeild of er mogelijkheden waren om Finland van Rusland 'los te weken'. De Duitse gezant in Stockholm nam contact op met vooraanstaande Finse activisten, onder wie de schrijver Konrad Zilliacus, die naar Zweden was uitgeweken. De Duitsers kregen de indruk dat de Finnen niet direct klaarstonden om een staatsgreep te plegen. Maar zij suggereerden op een voorzichtige manier dat er een gerede kans bestond dat Finland onafhankelijk kon worden na een Duitse overwinning op Rusland.

Konrad Zilliacus

Op 27 oktober 1917 werd in het onderkomen van de studentenvereniging Ostrobotnia in Helsinki een comité opgericht door Väinö Kokko, journalist en lid van het parlement. De doelstelling van dit comité was om samenwerking met Duitsland te stimuleren, onder andere door inlichtingen te geven over Russische troepentransporten en wapendepots en het aanschaffen van wapens en springstoffen,

om in een later stadium met het Duitse leger mee te kunnen strijden tegen de Russische overheerser. In de loop van het najaar van 1914 heeft zich uit dit comité de Jägerbeweging ontwikkeld. In het begin van december 1914 heeft Kokko twee jonge Finse activisten, Bertel Paulig en Walter Horn, naar Stockholm gestuurd om bij de Duitse ambassade een verzoek in te dienen om 150 jonge Finnen in Duitsland een militaire opleiding te laten volgen.

Van padvinders tot het Koninklijke Pruisische Jägerbataljon 27

Op 26 januari 1915 werd in het hoofdkwartier van het Duitse leger besloten om ongeveer 200 Finnen een militaire opleiding in Duitsland te laten volgen. De Finse vrijwilligers zouden via Stockholm naar Duitsland reizen en worden opgeleid in het Lockstedter-garnizoen (tegenwoordig Hohenlockstedt, ongeveer 60 km ten noorden van Hamburg). Het Duitse Ministerie van Oorlog betaalde de reis- en verblijfkosten.

De eersten van 190 Finnen arriveerden in Lockstedt op 25 februari 1915. Het waren voor een belangrijk deel studenten die afkomstig waren uit Helsinki en omgeving. De opleiding van deze studenten, waarbij een zekere kennis van de Duitse taal een pre was, werd gezien als een veredelde padvinderscursus. De cursus werd

Maximilian Bayer

geleid door Maximilian Bayer, voorzitter van de Duitse padvinders.

In het najaar van 1915 werd besloten om het Finse legioen uit te breiden met nog eens 1200 man. In tegenstelling tot de eerste groep 'padvinders', werden de vrijwilligers die zich later hebben aangemeld voor de opleiding in het Lockstedter-garnizoen, gerecruteerd uit verschillende lagen van de Finse bevolking – zowel Fins- als Zweedssprekenden. Veel van deze jongeren waren de Duitse taal niet machtig en er werd in deze periode gewerkt aan het ontwikkelen van een Finstalige militair commando-organisatiestructuur. In tegenstelling tot de 'padvinders', die later vaak hoge posities hebben gekregen in het Finse leger, zijn zij over het algemeen niet opgeklommen tot de allerhoogste rangen.

In april 1916 werd de opleiding van de groep Finse vrijwilligers beëindigd en vond de Duitse legerleiding dat zij ingezet konden worden aan het oostfront. Op 30 mei was het zo ver. De groep kreeg de naam Koninklijk Pruisisch Jägerbataljon 27. Dit Finse Jägerbataljon werd de volgende dag per trein naar het front vervoerd.

Het Finse Jägerbataljon aan het oostfront

De Finse Jäger werden naar het noordelijk deel van het oostfront gestuurd in het tegenwoordige Letland. Hierbij was het uitgangspunt dat zij bij een verdere opmars konden oprukken naar Tallinn, waarvandaan zij konden meewerken aan een bevrijding van Finland. Maar dit is bij theorie gebleven. In de loop van de oorlog is de frontlijn in Letland nauwelijks verschoven.

In eerste instantie, in juni 1916, kregen de Finnen een vier km lang stuk front toegewezen langs de rivier Misa, ongeveer 20 km ten zuiden van Riga. Zij werden daar tijdens een periode van 72 dagen blootgesteld aan zware artilleriebeschietingen, waarbij vier mannen

sneuvelden. In september kreeg het bataljon de opdracht om op 5 km afstand van de oostzeekust, langs het meest noordelijke deel van het front, een 3 km lang stuk te verdedigen. Hier sneuvelden tijdens de eerste weken nog eens drie man. Dit leidde tot een crisis onder de Finse Jäger, die zich slecht behandeld voelden door de Duitsers. Bovendien hadden zij het gevoel te weinig zicht te hebben op een spoedige bevrijding van Finland.

In januari 1917 werd het Finse Jägerbataljon per trein overgebracht naar Tukamo (de Duitse naam was Tuckum), ongeveer 60 km ten westen van Riga, waarvandaan het moest opmarcheren naar de rivier Lielupe om van 8 tot 18 januari in de voorste linie te moeten meevechten. Hierna werd teruggegaan naar Jelgava (Mिताu), ongeveer 50 km ten zuidoosten van Riga, waar het bataljon met sneeuwschoenen werd uitgerust. Op 24 januari, bij 25°C. onder nul, moesten zij weer terugmarcheren naar de rivier Lielupe.

Finse Jäger officieren aan het oostfront

Maar in de loop van 1917 begon Duitsland een andere houding aan te nemen tegenover de Finse Jäger en dit was het gevolg van de veranderde politieke toestand in Rusland na de Februarirevolutie. Finland werd nu gezien als een soort hoeksteen van de Duitse politiek in het Oostzeegebied en het idee vatte post dat Finland, wanneer het de beschikking kreeg over een eigen leger, zich met hulp van

Duitsland kon losmaken van Rusland. Hierbij werd ervan uitgegaan dat de Jäger een belangrijke rol konden spelen bij de opleiding van dit Finse leger. Dit heeft tot gevolg gehad dat al in het najaar van 1917 een klein aantal Jäger terug is gegaan naar Finland. Zij hebben onder meer meegewerkt aan de voorbereiding van opleidingscursussen voor Finse officieren, die werden gehouden tussen 28 december 1917 en 12 april 1918 in de plaatsjes Vimpeli en Vöyri, beide ten oosten van Vaasa. Ook zijn er in het najaar van 1917 al grote hoeveelheden wapens vanuit Duitsland aangevoerd.

De rol van de Jäger in het onafhankelijke Finland

Op 6 december 1917 verklaarde Finland zich onafhankelijk. Vervolgens, op 19 januari 1918, werden de Jäger officieel door de regering van Pehr Evind Svinhufvud opgeroepen om naar Finland terug te keren. Van de ongeveer 1900 man die uiteindelijk deel hebben uitemaakt van het bataljon, werden er uiteindelijk 49 bevorderd tot generaal. De laatste Jägergeneraal, Väinö Valve, overleed in 1995, honderd jaar oud.

Een eerste groep Jäger arriveerde op 17 februari met twee schepen in Vaasa. Zij brachten grote hoeveelheden wapens (4000 geweren, 70 machinegeweren en 4 kanonnen) en munitie mee.

Vervolgens zijn op 25 februari, op de dag drie jaar na de aankomst van de eerste recruten in Duitsland, nog eens 950 Jäger in Vaasa aangekomen met de stoomschepen Arcturus en Castor. Op 26 februari werden de Jäger in de vorm van een parade in Vaasa welkom geheten door generaal Mannerheim.

Ongeveer 1200 van de in totaal 1900 Finse Jäger die aan het oostfront hadden meegevochten, hebben zich aangesloten bij het Witte leger van Mannerheim en zijn een belangrijke

Aankomst van de schepen Arcturus en Castor in Vaasa op 25 februari 1918

Generaal Mannerheim neemt parade af van Jäger soldaten in Vaasa op 26 februari 1918

versterking geweest. Zij hebben er in aanzienlijke mate toe bijgedragen dat de Witten uiteindelijk als overwinnaars uit de oorlog zijn gekomen.

De oorlog tussen de Finse Roden en Witten ligt nog steeds gevoelig in Finland. Dit blijkt onder andere uit de naamgeving. Afhankelijk van de politieke voorkeur wordt gesproken over een burger- of een vrijheidsoorlog. Een feit is wel dat de wettelijke Finse Witte regering de onafhankelijkheid had uitgeroepen en Mannerheim leiding gaf aan het wettelijke (Witte) leger.

Vanuit het standpunt van de Witten waren de Roden uit op aansluiting bij Sovjet-Rusland en ging het om een oorlog om de Finse onafhankelijkheid. Voor de Roden stond de klassenstrijd centraal. Aansluiting bij Sovjet-Rusland was voor hen niet aan de orde en zij waren in hun hart ook nationalist. In dit verband blijft

het speculeren wat uiteindelijk de relatie met Sovjet-Rusland (en later de Sovjet-Unie) zou zijn geworden, wanneer de Roden de oorlog hadden gewonnen

In de periode 1919-1922 sloten veel voor-malige Jäger zich aan bij het bevrijdingsleger in Oost-Karelië, waarbij de 'Groot-Finland'-gedachte hoogtij vierde.

In de periode tot het uitbreken van de Winteroorlog, vormden de Jäger de ruggengraat van het Finse leger en zorgden zij voor een zeer degelijke opleidingsorganisatie. Tijdens de Winteroorlog (1939-1940) en de Vervolgoorlog (1941-1944) waren de meeste hooggeplaatste militairen afkomstig uit het oorspronkelijke Jägerbataljon.

De 'Schwestern'

Ruth Munck

Finse Jäger, verpleegd in ziekenhuizen in de buurt van het oostfront en zijn later als 'heldinnen' vereerd. Ruth Munck (geboren in 1886), een barones, was in 1915 naar Duitsland gegaan, waar zij in januari 1916 in Berlijn is gaan werken in de chirurgische kliniek van de universiteit. Saara Rampanen (geb. in 1886) woonde al vanaf 1911 in Duitsland. Zij heeft daar onder andere in een ziekenhuis in Dresden gewerkt.

In 1916 zijn Ruth Munck en Saara Rampanen samen als verpleegsters aan de Finse Jäger toegevoegd aan het oostfront. Van oktober 1916 tot juni 1917 werkten zij in een ziekenhuis in Jelgava (Mitau), van juni 1917 tot augustus 1917 in een ziekenhuis in Tuksum (Tockum), en daarna tot februari 1918 in een ziekenhuis in Liepaja (Libau).

Saara Rampanen met Finse Jäger patiënten in Letland

Twee Finse verpleegsters, Ruth Munck en Saara Rampanen (ook wel de 'Schwestern' genoemd) hebben gewonde soldaten, waaronder voornamelijk

Op 14 februari 1916 zijn de 'Schwestern' met de Jäger-troepen meegerisd naar Vaasa op het stoomschip Arcturus, en tijdens de burgeroorlog hebben zij als verpleegsters voor de Witten gewerkt. Zowel Ruth Munck als Saara Rampanen hebben later belangrijke functies gehad bij de Lotta Svärd (de Finse militaire vrouwenbeweging). Ook tijdens de Tweede Wereldoorlog hebben de 'Schwestern' oorlogsgewonden verzorgd. Wat toch wel heel bijzonder is, is dat Saara Rampanen in 1940 ook betrokken is geweest bij de Nederlandse ambulance in Vierumäki (zie ook 'Fins-Nederlandse relaties – vroeger en nu'). Na de Tweede Wereldoorlog heeft zij een aantal jaren in de Verenigde Staten gewerkt.

Anno 2012 - In de sporen van de Finse Jäger

In de zomer van 2012 heeft de eerste auteur (RF) van dit artikel, samen met zijn vrouw, een aantal speurtochten gemaakt 'in de voetsporen van de Jäger':

Onderweg met de auto naar Finland, via

Duitsland, werd de opleidingsplaats Lockstedter Lager in het hedendaagse Hohenlockstedt bezocht. Hier is in het Museum Am Wasserturm een permanente tentoonstelling ingericht, in samenwerking met het Finse Jääkäripataljoona 27:n perinneyhdistys ry, over de geschiedenis van de Finse Jäger. Dit geeft een goed beeld van de opleiding, waar in korte tijd onervaren Finse jongens omgeschoold werden tot strakke militairen.

Het museum 'Am Wasserturm' in Hohenlockstedt

De permanente Jäger tentoonstelling in het museum 'Am Wasserturm' in Hohenlockstedt

op enkele verbouwingen na, de oorspronkelijke Kantine 7, waar de eerste Jäger hun maaltijden nuttigden en ook de avonden konden doorbrengen in een 'civiele' omgeving. Opmerkelijk is dat de huidige eigenaar een kleindochter is van de toenmalige uitbater, mevrouw Böge.

Tijdens een groepsreis in de nazomer van 2012 naar Riga hebben RF en zijn vrouw de mogelijkheid gehad om de sporen van de Finse Jäger, die na hun opleiding in Lockstedt meegevochten hebben aan het oostfront bij de Riga-bocht, ook daar te volgen. Slechts 20 km ten westen van de bekende badplaats Jurmala, even ten zuiden van Riga, ligt het dorpje Klapkalnciems. Hier staan twee monumenten als eerbetoon aan de Jäger. Dichtbij de kust van de Oostzee staat op een blok roodbruin graniet uit Finland een tekst in het Lets en in het Fins. De Finse tekst luidt: *Suomen jääkärit taistelivat 1. maailmansodan aikana täällä itärintaman pohjoisimalla osalla elokuusta joulukuuhun 1916* (De Finse Jäger vochten hier tijdens de Eerste Wereldoorlog, van augustus tot december 1916, langs het noordelijk deel). Hier heeft de groep een korte dienst gehouden en Maa on niin kaunis gezongen. In het dorpje zelf staat naast een Fins-Duitse begraafplaats een monument waarop de namen staan van de eerste zes gesneuvelde Finse Jäger. De inscriptie *'Ennen hau-*

Het Finse Jäger monument in Hohenlockstedt

H o h e n - lockstedt is trots op haar Jäger-opleiding. Een straat waarlangs witte berken zijn geplant, de Finische Allee, niet zo ver van het museum, is hier een voorbeeld van. Bovendien

staat in een park langs de Finnische Allee een fraai monument ter nagedachtenis aan de Finse Jäger.

Het bezoek aan Hohenlockstedt werd 's avonds afgesloten met een maaltijd in het restaurant Zum Kühlen Grunde. Dit restaurant is,

Het Finse reisgezelschap zingt 'Maa on niin kaunis' bij het Finse Jäger monument bij de Oostzeekust in Letland

ta vieraassa kuin orjuus omassa maassa' (Liever een graf in den vreemde dan een slaaf in eigen land), zegt veel.

Het Finse Jäger monument bij de Oostzeekust in de buurt van het dorpje Klapkalnciems (ongeveer 50 km ten westen van Riga in Letland)

Het Vrijheidsmonument in Vaasa

Ostrobothnia is erg belangrijk geweest voor de Jäger-beweging. De meeste Jäger kwamen uit deze regio. Vaasa was tijdelijk de hoofdstad van Finland gedurende de eerste cruciale maanden van 1918. De Jäger kwamen in februari 1918 ook aan land in Vaasa. Op het marktplein van Vaasa staat het Vrijheidsmonument (Vapaudenpatsas), ontworpen door Yrjö Liipola en onthuld in 1938. Verder staat in het park tussen Vaasanpuistikko en Hovioikeudenpuistikko een standbeeld van een Jäger-soldaat, gemaakt door Lauri Leppänen, die zelf ook een Jäger is geweest.

Het nationale Jääkärimuseo in Korttesjärvi, ongeveer 70 km ten oosten van Vaasa, geeft een goed overzicht van het ontstaan en de geschiedenis van de Jäger-beweging. Het museum bezit veel voorwerpen die geschonken zijn door familieleden van de Jäger.

Ten slotte. De eerste vrijwilligers voor de opleiding in Lockstedt konden in 1915 Finland legaal verlaten met een paspoort voor de Verenigde Staten of Canada. Maar de Russische overheid kreeg al snel in de gaten dat er plotse-ling verdacht veel jonge mannen emigreerden. Vanaf februari 1916 werd het verboden paspoorten te verstrekken aan mannen in de leeftijd van 19 tot 35 jaar. De meeste vrijwilligers moesten daarna illegaal naar Zweden uitwijken om verder naar Duitsland te kunnen reizen. Een belangrijke geheime route naar de kust met bestemming Zweden liep door het dorpje Petsmo in Koivulahti, vlakbij RF's zomerhuis. In Petsmo staat bij een van de boerderijen, die als tussenstop dienden voor de aspirant-Jäger, een denkplaatje (*etappimuistolaatta*). Opmerkelijk is dat de vluchtroute op slechts enkele honderden meters afstand liep van een klein Russisch garnizoen. Rune Frants en Arnold Pieterse

Enkele nuttige websites:

<http://www.jp27.fi/data/jp27/>

http://www.kauhava.fi/palvelut/kulttuuri/museot/suomen_jaakarimuseo

<http://www.museum-hohenlockstedt.de>

Literatuur:

Kemppi, Jarkko (2011). *Isäänmaan puolesta. Jääkäriliikkeen ja Jäkärien historia*. Minerva, Helsinki. 420 pp.

Kesselring, Agolf (2005). *Des Kaisers 'finnische Legion'. Die finnische Jägerbewegung im Ersten Weltkrieg im Kontext der deutschen Finnlandpolitik*. Berliner Wissenschafts-Verlag GmbH. 151 pp.

Munck, Ruth (1939). *Jääkärien mukana Saksassa*. Sanatar, Helsinki. 249 pp.

Pieterse, Arnold en Starmans, Peter (2010). *Fins-Nederlandse relaties – vroeger en nu*. Yliopistopaino, Helsinki. 240 pp.

Rampanen, Saara (1934). *Jääkärien matkassa itärintamalla. Sairaanhoitajattaren muistelmia*. Werner Söderström, Helsinki. 249 pp.

IN MEMORIAM JOHAN VERKERK

(26 juli 1939 – 18 april 2013)

Johan, een Nederlandse decorateur in Finland.

Eind februari belde Johan me op en vertelde me, dat hij opgegeven was en nog maar een paar weken te leven had. Het was voor mij, die hem al sinds een jaar of vijf heel goed kende en veel met hem gesproken heeft, een shock; de gevreesde ziekte kanker had radicaal ingegrepen en veroorzaakte al in de vroege ochtend van 18 april 2013 de dood. Zonder al te veel pijn en in vrede met zichzelf en zijn omgeving is Johan heengegaan. Hij was al sinds begin jaren zestig in Finland, eerst een tijdlang voor een opleiding en practicum bij Stockmann in Helsinki en daarna werkzaam tot aan zijn dood in Turku, waar hij veel vrienden heeft gemaakt en op allerhande manieren bekend is geworden; als decorateur, designer, kunstenaar, zanger en vriend. Daarover wil ik hier wat nader berichten.

Johan was getrouwd met zijn Liisa en had drie zonen en een dochter, maar over zijn privéleven sprak hij weinig met mij, één keer slechts

was ik bij hem thuis en heb ik genoten van de gastvrijheid van Liisa en Johan in hun stijlvolle kleine woning, vol met voorbeelden van hun eigen smaak en hun persoonlijk leven. Vaak heb ik hem gevraagd eens iets over zijn rijke en bewegende leven op te schrijven, maar pas een paar weken voor zijn dood gaf hij mij de eerste vier bladzijdes ervan en vertelde me een dag of wat later aan de telefoon, dat hij de puf niet meer had, verder te schrijven. Jammer, maar zo gaat het vaak in het leven.

Zijn 'memoires' beginnen zo: "26 juli 1939, op woensdagmorgen, werd ik geboren in Amsterdam-Noord, in een klein randdorp met de poëtische naam Buiksloot. Ik was nr. 2, mijn oudste broer was van het bouwjaar '35. En daarmee was ik een kleine teleurstelling: pa en moe hadden zo graag een dochttertje gehad. Dit euvel (= tekort) werd vlug verholpen: zij hadden goede relaties met het hemelrijk, dus zij bestelden een dochttertje. Ik werd geboren op 26 juli 1939 en zus op 18 december 1940 ..." Op de vier eerste en tevens laatste bladzijdes van zijn ontroerende autobiografie komt hij jammer genoeg niet verder dan zijn eerste werkpracticum in de Bijenkorf van Amsterdam, waar hij zijn beroepsopleiding plastische vormgeving en etaleurskunst in de praktijk kon leren omzetten. Dat moet rond 1960 geweest zijn. Na zijn militaire dienst bij de luchtmacht vond hij echter geen werk in Nederland en trok dus de wijde wereld in, via Parijs naar Keulen, waar hij een tijdlang in grote en beroemde warenhuizen assisteerde, om uiteindelijk in Helsinki terecht te komen en waar Johan onder de bekende Olof Eriksson (o.a. ontwerper van veel heraldische wapens van Finse gemeentes) als etaleur en decorateur ging werken. Bij Stockmann en etaleren denk ik vaak aan de prachtige en vindingrijke kerstetalages, maar of Johan daaraan

meegewerkt heeft weet ik eerlijk gezegd niet – ik vermoed het echter wel. Al na een paar jaar trok hij met Liisa naar Turku, waar hij meer en vaster werk vond en zich graag nestelde. Hij werd een rasechte 'turkulainen'.

In het citaat hierboven klinkt de milde spot en de speelse wijze van zelfinschatting van Johan al duidelijk door, eigenschappen die hem zijn leven lang bleven kenmerken. Johan was een ware en soms avontuurlijke levenskunstenaar. Wat heb ik in de loop van de laatste vijf jaren vaak in onze regelmatige Skype-contacten uit Johans mond smakelijke verhalen gehoord over Buiksloot, Schellingwoude en de avonturen daar rond Sinterklaasvieringen, rond stijve protestantse kerkdiensten (zijn vader was kerkraadslid) en over de gemoedelijke sfeer in zo'n kleine plattelandsgemeenschap waar hij opgroeide, met haar voor- en nadelen.

In 1964 bouwde de onder Nederlanders in Finland welbekende pater Robert de Caluwé zijn Oecumenisch Centrum bij Myllyjärvi in Espoo op, en uiteraard was Johan daarbij van de partij. Robert als interessante verteller, maar vooral ook als deskundig iconenschilder en heraldicus (ook Rob heeft menig wapen in Finland ontworpen) boeide hem bovenmatig, dus vrijwillige assistentie als handwerksman bij de daadwerkelijke, materiële opbouw van het centrum van pater Rob hoorde er gewoon bij. Wat hebben we veel gepraat over de trieste 'afgang' van dit veel bezochte Finse oecumenische centrum; wel tienduizend of meer bezoekers kwamen er per jaar; na de dood van pater Rob in 2005 zijn de gebouwen en de kapel slechts 'kerkintern' en niet meer publiekelijk in gebruik.

Daar is nu veel oecumene verloren gegaan, maar ook een plaats, waar het schilderen van iconen geschoold en bedreven werd. Johan zelf heeft nooit als kunstenaar in deze richting gewerkt, maar toch ... zijn grafische kalenders uit de jaren tachtig waren voorbeelden van pre-

cieze kunst en uitvoeringen zoals Robert de Caluwé het op zijn manier en terrein praktiseerde. De uitingsvormen van Johan Verkerk toentertijd waren kantwerk en grafisch etsen. En dat alles naast zijn gewone en drukke etaleurswerk in Turku en omgeving.

Kantwerk dus, en dat heus niet alleen zoals de beroemde kunstnijverheid van vrouwen in Brugge, Venetië of Rauma. Johan heeft me een paar van zijn kalenders laten zien, die hij via zijn firma Johan Verkerk Design uitgegeven heeft. Prachtig! Jammer genoeg wilde hij ze niet aan mij uitlenen en vond hij het ook niet goed of kwam er niet toe, er scans voor mij van te laten maken. Ik zou ze graag met commentaar uitgegeven hebben. Het waren wonderlijke ontwerpen, modern en gedurfd, uitdrukkelijk bedoeld om te peilen waar de grenzen van deze kunstvorm zouden kunnen liggen. In 1982 heeft hij tijdens de alom bekende kantweken in Rauma ('Rauman pitsiviikot') de kans gekregen wat producten van zijn hand tentoon te stellen. De titel van de tentoonstelling was 'Pitsit on vähissä', wel moeilijk te vertalen, zoiets als: 'Er is een tekort aan kantwerk'; ik denk hierbij ook aan: kantwerk kan ook in onze moderne wereld betekenis hebben. Johan bedoelde daarmee een moderne vorm van kantwerk, zoals hij die praktiseerde.

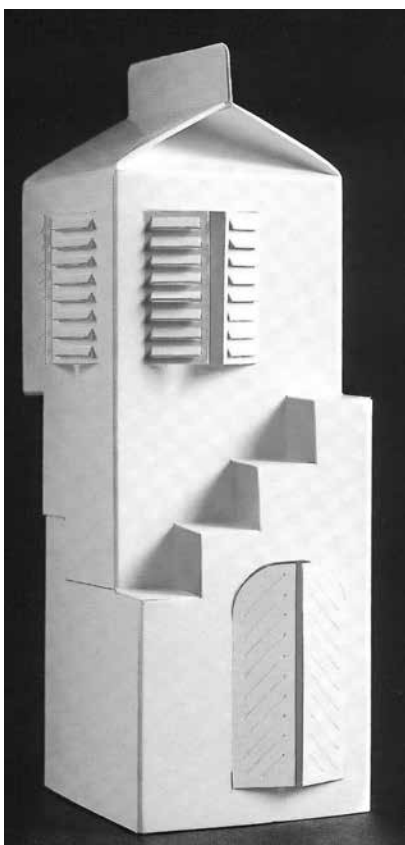
(Autobiografisch citaat:) "Zodra ik wist hoe ik met een schaarje moest werken, heb ik geknutseld. Moe maakte plaksel van aardappelmeel. Al met 4 jaar maakte ik Spitfires van haveremoutverpakkingen. Met 7 jaar had moe genoeg van de papiersnippers die ik over de vloer verspreidde en stuurde mij naar een kantklosschool. Met 12 jaar was ik aan het klossen in een zomertentoonstelling van het RAI-gebouw. Het kantwerk dat ik klostte was Russisch kantkloswerk ..." Weer een typische Johan-tekst. Het woord 'Spitfires' roept de bombardementsvluchten uit de oorlogsjaren

op. Johan woonde toen in Amsterdam-Noord en hoorde (zoals Anne Frank ook al schrijft in haar dagboek) de Engelse vliegtuigen 's nachts boven zijn hoofd brommen, op weg naar Duitsland.

En dat 'knutselen' zelf heeft hij met groot succes als vakman zijn leven lang gedaan. Zijn handwerk (en heus niet alleen kantwerk) was origineel en modern, perfect in traditionele stijl en techniek. En voor Russische kunst, of dat nu iconen waren of kanklosvariëaties, was hij zijn leven lang gevoelig. Hij dacht daarbij altijd aan toegepaste kunst (kunst in dienst van iets) en was voor kleinere of grotere 'klusjes' op zijn brede werkterrein heel wat keren in Sint-Petersburg.

Toegepaste kunst, design, vormgeving van hout, kantgaren en bijvoorbeeld ook melkverpakkingen. Daar was Johan sterk in. Het laatstgenoemde is een van zijn succesnummers geworden. Hij was een groot bewonderaar van de wereldwijde Zweedse firma Tetrapak en wilde bewijzen dat vooral melkverpakkingen, waarin de gewone mens nog steeds zijn melkliters koopt, een sublieme mogelijkheid op originele vormgeving bieden. Hij zag er iets in, een interviewer citeert zijn woorden 'arjessa piilevä kauneus', 'in het alledaagse zit schoonheid verborgen'.

In 1992 had hij al een grotere tentoonstelling 'Tilkka taidetta tölkistä' (een scheutje kunst uit melkverpakkingen). De mensen van toen stonden er nog wat huiverig tegenover:

hoe kun je uit zulke nuchtere verpakkingen van melkproducten nu kunst halen? Is dat geen goedkoop foefje en heeft zo iets wel een kunstwaarde? In een interview zei Johan eens: "Osa turkulaisista piti niitä pelkästään hauskoina, joskus idearikkaina vitseinä", "een gedeelte van de mensen uit Turku vonden deze kunstproducten gewoon wel grappig, soms leuk als een mop, dan weer ideeënrijk". Johan zette door en overwon op den duur de kritieken, zo lijkt het. Steeds meer mensen bewonderden de resultaten, en in 2002 waren er drie grotere kunstwerken, uit melkverpakkingen gemaakt, bij de

zomertentoonstelling in Retretti op Punkaharju te bewonderen. De meest aansprekende daarvan was een grote kaart van Finland, bestaande uit duizenden tetrapaks met de pakkende titel 'Olet tässä', 'Hier ben je nu', hier wonen en leven we! Johan noemde zijn nieuwe kunstvorm 'MilkARTon' en hij had er succes mee. Zelfs de wereldwijde firma Tetrapak sprak er uitdrukkelijk haar bewondering over uit. In Turun Sanomat van 5 juli 2002 stond: "Johan Verkerk luotaidetta maitotölkeistä", "Johan Verkerk maakt kunst uit melkverpakkingen". Hij bewees dat met creatieve inzet uit dit alledaagse materiaal kunst tevoorschijn kan komen. Het lijkt me bijna een verrassend voorbeeld van recycling: uit weggooimateriaal wordt hier op kunstige manier iets nieuws en moois geschapen. Het woord 'kierrätystavarataide' werd door Johan waargemaakt: kunst uit recyclingspul. Dit al-

les werd in 2003 waardig afgesloten met een zomertentoonstelling in Kuusankoski, soms als de 'Paper Capital of Finland' gekenschetst: 'Milk Cartons by Johan Verkerk' in de Paper Art Gallery aldaar. Het was een succes!

Tja, zo kunnen we wel doorgaan. In het boek van Arvo Valtanen, 'Suomalainen Design' (2008), wordt Johan Verkerk gerangschikt onder de designers van het 'tiladesign', ruimtelijk design. Opvallend is het hierbij wel, dat Johan als Nederlander opgenomen werd in de brede kring van Finse designers! Dat is al tekenend.

Een 'ruimtelijk designer', goed zo, want de inrichting en versiering van een ruimte was voor Johan essentieel: dat kon de ruimte voor een bedrijfsfeest of een beursstand zijn, uiteraard de ruimte van een etalage, maar kon eveneens een perpetuum mobile zijn. De laatste periode van zijn leven werkte hij bijvoorbeeld aan het fabriceren van een traditioneel Hollands bottermodel uit een al versleten oude klomp, om ergens als een kerkscheepje voor een raam te laten hangen; hoe vaak heb ik dit wordingsproces via camerabeelden op Skype kunnen bewonderen; het model is echter nooit klaargekomen. Een ander voorbeeld van ruimtelijk design: Johan had in de jaren tachtig van de dierentuin van Kouvola de opdracht gekregen, een biotoop voor kruipende dieren als slangen, krokodillen en schildpadden te ontwerpen. Dat deed hij ook in nauwe samenwerking met mensen uit Sint-Petersburg en later heeft hij ook iets dergelijks gedaan op Korkeasaari in Helsinki. Het resultaat was een verantwoord terrarium, waar binnenarchitectuur, de dierenverblijven zelf, de kleuren, het licht etc. van belang zijn.

Johan was werkelijk een 'solistaja'; in het nieuwe woordenboek Fi-N vertaald als 'decorateur, etaleur'. 'Somistaa' wordt daar vertaald met 'versieren; opsmukken; sieren, etaleren'. Ruimtelijk en precies ordenen, harmonisch en

verantwoord in elkaar over laten gaan, ja, dat alles was het waar Johan naar streefde. Dit paste allemaal bij het levenswerk van Johan Verkerk.

Een voorbeeld van integratie lijkt me zijn etalagewerk in 2005 bij concerten van het Filharmonisch orkest van Turku, met de sprekende titel 'planeetat', 'de planeten', waarbij de sterren hun verhaal vertellen, 'tähdet kertovat', in de uitgevoerde muziek zelf en in een grote driedimensionele installatie in de inkomsthal van het concertgebouw. De daar onder andere uitgevoerde suite voor orkest 'The Planets' (1914-1916), van de Engelse componist Gustav Holst (met afstamming uit Zweden, Letland en Duitsland), gaf Johan het idee voor deze grote en kleurige installatie.

À propos: sterren vertellen hun verhaal. In de kersttijd van 2006 liet Johan in de moderne Mikaelin kirkko van Turku een kerstspel opvoeren van de bekende Nederlandse schrijver Martinus Nijhoff, 'De ster van Bethlehem'. Dit stuk was geschreven in 1941, als teken van hoop in moeilijke tijden, en werd in de vertaling van Johan en zijn medewerkers ook in die hoedanigheid aan het publiek gepresenteerd. Een ander voorbeeld van zijn 'kerstdesign', waarmee hij de eerste tien jaar van deze eeuw bezig is geweest, is de grote kerststal (ook in de Mikaelin kirkko in Turku), een zeer geslaagde installatie, die Johan me tevens een keer of drie als kerstgroet met de beste wensen via mail toestuurde. Kerstmis speelde een belangrijke rol in het leven van Johan, zoals ook in het leven van het Finse volk.

Afsluitend is het goed te benadrukken, dat Johan Verkerk zijn leven lang een rasechte Nederlander, of Hollander, of Amsterdammer is gebleven; Johan was een grote fan van Cornelis Vreeswijk, hij hoorde en zong diens liederen ook graag in Finland; Johan was door jarenlang uitgebreid en degelijk genealogisch onderzoek van zijn familie Verkerk in eigen kring bekend

(de uitgebreide site erover is helemaal aan hem te danken en Kees Verkerk de schaatser staat er ook in :-); Johan is vanaf de jaren zestig Fin geworden met de Finnen, turkulainen met de inwoners van Turku; Johan was actief in de Turku-wijk waar hij zelf met zijn gezin ook woonde, in 'Härkämäki', 'De ossenheuvel'.

Daar realiseerde hij een originele vlucht-
heuvel ('Häränsilmä', 'Het oog van de os'); daar realiseerde hij ook speelinstallaties voor kinderen op de speelhof voor zijn huis; en in samenwerking met het comité van de stad Turku, ter gelegenheid van Turku (samen met Tallinn) als cultuurstad van Europa 2011, de prachtige lichtinstallatie aan de zijwand van het flatgebouw, met de sprekende titel 'Härän Merkki', in dit geval een groot in led-techniek oplichtend kunstwerk tegen een betonnen flatwand met de al genoemde titel, die in het Nederlands vertaald moet worden met 'Het sterrenbeeld van de Stier'. Vooral dit laatste kunstwerk heeft

veel aandacht gekregen in de media en is erg geprezen. De foto aan het begin van dit artikel is gemaakt tijdens de onthulling van dit kunstwerk in januari 2010.

Dit alles heb ik verteld om duidelijk te maken dat we in Johan Verkerk een heel belangrijke vertegenwoordiger en realisator van culturele banden tussen Nederland en Finland hebben gehad en hebben verloren. Johan heeft in zijn leven veel tot stand gebracht, wat deze twee volken (Nederlanders en Finnen) in taal, cultuur en traditie met elkaar meer en inniger verbonden heeft.

Kerava, 3 mei 2013,

Peter Starmans

1. *Nederlanders in Finland, kroniek van een ontplooiende relatie, Helsinki 2007*

2. *Arnold Pieterse en Peter Starmans, Fins-Nederlandse relaties, vroeger en nu, Helsinki 2010/2012*

3. *(met Finse vertaling: Suomalais-alankomaalaisia suhteita, enen ja nyt, Helsinki 2012)*

4. *Marcel Messing, Peter Starmans, Hans Verasdonck, Culturele banden van Finland met Nederland, Helsinki, 2012*

ADVERTENTIE

www.holland-at-home.nl

Zoals het thuis smaakt, smaakt het nergens!

Holland at Home is dé online supermarkt voor Nederlanders in het buitenland. Waarom?

Holland at Home biedt een keuze uit meer dan 1000 typisch Nederlandse producten en 180 bekende merken

Veilig en vertrouwd betalen via Ideal, creditcard of Paypal

Geen gesleep meer met levensmiddelen vanuit Nederland door uzelf, vrienden of familie

Alle pakketten worden verstuurd via TNT Post en zijn daardoor altijd te volgen via track & trace

Als lezer van het Noorderlicht ontvangt u € 5,00 korting bij uw eerste bestelling. Vul hiervoor de kortingscode NL5 in tijdens het afrekenen.

Bezoek ons op www.holland-at-home.nl of mail ons via info@holland-at-home.nl

Siem van Kampen, 52, energiespecialist, sinds 2010 met zijn gezin (echtgenote Iiri, zoon Mauri (10) en hond Mökö) woonachtig in Seinäjoki; zoon Aarre (19) woont vlakbij en dochter Zoë

(18) studeert in A'dam. Heeft in 2012 een energiezelfvoorzieningsproject bij SeAMK afgerond en is nu op zoek naar andere projecten en uitdagingen.

1) In Finland is het veel beter wonen dan in Nederland

Ja, natuurlijk. Veel meer ruimte, je komt minder mensen tegen, er zijn veel meer bomen. Zeg het maar, het is prima wonen. Als je in Nederland een wandelingetje gaat maken kom je continu iemand tegen, in de Randstad tenminste. Hier kun je soms uren lopen zonder iemand tegen te komen. Bovendien zijn de huizen goed geïsoleerd dus veel last van je burens heb je niet.

2) Ik heb eigenlijk geen enkele problemen gehad om me hier aan te passen

Geen probleem. De taal is een geweldige uitdaging, maar na verloop van tijd leer je dat wel. Wat cursussen doen en praten met de burens enzo. Die eisen niet veel van je en vragen je eigenlijk niets. En als je zelf wat nodig hebt dan zijn ze er altijd. Het zijn niet van die bemoeizuchtige types. Je kunt je van alles op de hals halen natuurlijk, maar dat is nergens voor nodig. Het aanpassen is vrij makkelijk in Finland.

3) Het klimaat bevalt me uitstekend

In zekere zin wel. De winter is prachtig omdat je kan skiën enzo. In Nederland ligt er meestal natuurlijk maar een paar dagen sneeuw en je hebt geen heuvels. Hier kun je op bijna elke hoek langlaufen. De zomers vind ik over het algemeen beter dan in Nederland, de dagen zijn lekker lang. Dat het niet vochtig is, is prettig in de winter en in de zomer is het niet zo broeierig.

4) Het spreken van de taal was een prioriteit

Dat was zeker zo. Hier in Etelä-Pohjanmaa zit je niet in de redelijk luxe positie zoals in Helsinki, waar je met Engels weg kunt komen. De meeste mensen spreken hier wel Engels, maar durven niet zo goed. Engelse immigranten die in Nederland komen wonen, kunnen er rustig 15 jaar wonen zonder een woord Nederlands te spreken. In die situatie zit ik hier niet, je komt eigenlijk nergens als je geen Fins spreekt. Met het werk dat ik doe, in de energiebranche, is het eigenlijk noodzakelijk in verband met het schrijven van rapporten etc.

5) De Finnen zijn vriendelijker dan de Nederlanders

Vind ik wel, dat klopt. De Finnen zijn ondanks dat ze minder open zijn, zeer behulpzaam. Ze zijn zoals ik net al zei altijd bereid je te helpen. In Nederland zeggen ze rustig dat ze geen tijd hebben. Zelfs als ze het zelf moeilijk hebben nemen ze de tijd voor je. Finnen zijn veel meer allemansvriend, in goede zin. Ze staan ook bekend als heel eerlijk. Hier in Pohjanmaa is dat een van de grote deugden. Nederlanders zijn over het algemeen diplomatieker dan de Finnen.

6) Ik zal me altijd een buitenlander voelen

Eh, ja...kijk, het is dat ik het voor het eerst meemaak dat ik een buitenlander ben, in Nederland voelde ik me inderdaad wel anders. Als ik me buitenlander voel is dat meestal op momenten dat ik het moeilijk zou kunnen hebben, bijvoorbeeld tijdens de toch donkere en lange winters. Maar dan probeer ik er gewoon als toerist naar te kijken, en te genieten van dingen zoals het witte landschap.

7) Ik mis de ouderwetse Hollandse gezelligheid wel eens

Ja, sommige dingen wel. Kroketten, bitterballen en saté mis ik wel. Oliebollen ook. Afgelopen Oud & Nieuw waren er waar ik op bezoek was gelukkig genoeg olieballen. Voetbal en naar Oranje kijken is altijd leuk, maar dat is hier natuurlijk niet veel op televisie. Ik moet eigenlijk de namen van het ijshockey leren kennen, want het maakt in principe niet uit wat je kijkt. In Nederland ga je makkelijker even bij iemand langs, dat ligt hier toch lastiger. In Finland is het ook makkelijk om het gezellig te hebben, met worst en een vuurtje bijvoorbeeld. Anders, maar wel leuk. Zo zijn er nog meer dingen die gezellig zijn in de Finse cultuur, zoals de sauna met takkenbos.

8) Het is in Finland makkelijk om vrienden te maken

Het is op zich wel makkelijk, maar je moet wel uitkijken dat het niet allemaal buitenlanders zijn. Finland is een heel georgani-

seerd land waar je allerlei taalcursussen kunt volgen, en daar kom je de hele wereld tegen – je krijgt er zeker wat meer wereldkennis door. Met Finnen zelf is het minder makkelijk, door de taal en gewoonten. Zoals wij Nederlanders bij elkaar op de koffie komen...hier denken ze dat ze een hele koffietafel moeten maken, met allerlei taart, gebak en koek erbij, ze maken bovendien heel veel zelf. Een bezoekje wordt zo vaak een hele happening. Na één keer uitgenodigd te zijn vind je het moeilijk om jezelf nog eens uit te nodigen, omdat de drempel wat hoger is.

9) Zelfs de pindakaas is hier lekker(der)

Nederlanders worden niet groot zonder pindakaas. Ik haal Duitse import in de Lidl, maar ik geloof dat het uit Nederland komt. Je moet het meestal met Finse kwaliteit doen, maar in Nederland is meer keus. De Finse pindakaas is wel erg duur, maar ik vind het ook prima.

10) Ik sluit het uit dat ik ooit nog terugkeer naar Nederland

Ik sluit het niet helemaal uit, maar misschien als Nederland een republiek wordt overweeg ik om terug te keren. Anders heeft het niet echt prioriteit. Het is echt een factor ja. Als er twee protesterende mensen worden gearresteerd omdat ze tegen de monarchie zijn, is dat een stukje Nederland dat ik niet echt mis. Misschien ooit nog een ander land, dat zou ook best kunnen.

Autohuur **all-in** tarieven vanaf € 23,- per dag

Laagste eigen risico - Geen extra verzekeringen bij aankomst - No nonsense voorwaarden

www.bbcarrental.nl **BB&L**
CAR RENTAL

*28+ dagen tarief categorie A, excl. Schipholfee

KONINGINNEDAG EN ABDICATIEFEEST

(dinsdag 30 april 2013)

Op dinsdag 30 april is voor het eerst een groots koninginndagfeest door de NVIF georganiseerd, en dat nog wel in vijf steden tegelijk. Het zal tegelijkertijd de laatste keer zijn, aangezien de koningin heeft besloten ermee op te houden en het vaandel aan haar zoon over te geven. Geen probleem, want na een succesvol feest op alle locaties in den lande kunnen we al wel melden dat we volgend jaar weer een

Koningsdagfeest gaan organiseren, op een andere datum uiteraard, in vijf en misschien wel meer steden als er animo voor andere steden bestaat.

De ervaringen uit alle steden, van Tampere tot Helsinki en van Jyväskylä tot Oulu en Turku, blijken zeer zeker de moeite waard te zijn geweest, zowel voor de vereniging als voor de lokale organisaties en haar gasten. Kernwoord bij al deze feesten was een informele sfeer. Dus een omgeving waarin zowel Nederlanders in

den vreemde als hun Finse familieleden, onder het genot van typische Hollandse lekkernijen als kaas, bitterballen en een 'Heineken' elkaar konden leren kennen, of de contacten konden versterken. In deze tijd een waar genoegen, aangezien iedereen altijd wel druk is en weinig tijd heeft om contacten te onderhouden. Een gezellig feest dus op al deze locaties en vanaf deze plaats danken wij de toegewijde mensen van de lokale feestcommissies en alle anderen die hebben meegewerkt.

In Oulu waren er ongeveer 15 mensen, in Turku 25, in Tampere 35, in Jyväskylä bijna 50 en in Helsinki 325 (!). Een totaal van 450 feestvierende 'Ollanders' en hun gevolg. Om dit feest in de vijf steden mogelijk te maken hebben we steun ontvangen van sponsors zoals Transfennica en Kiltasali in Helsinki. De Nederlandse Ambassade heeft ook een flinke duit in het zakje gedaan. Gelukkig had de NViF ge-

spaard voor deze speciale gebeurtenis en konden we dit jaar flink uitpakken zonder entree te vragen. Voor de volgende editie zal dat helaas anders zijn, maar we garanderen een feest waar iedereen waar krijgt voor zijn geld.

Voor een volledige fotoreportage kun je terecht op de website van de NViF (<http://nvif.picturepush.com/>).

Machiel Bemers

DÉJÀ VU

Daar zit je dan. De column die je wist dat zou komen is eindelijk klaar en dan rijst de vraag: "Zou Jan Mulder ons Noorderlicht soms lezen?" Het aardige is nl. dat deze oud-voetbalprof, die zich na zijn voetbalcarrière al vele jaren en graag profileert als schrijver en BN'er (en zodoende bijna dagelijks op de buis te zien is), zich ergert aan stopwoordjes.... Bij NOS Voetbal treedt hij wekelijks op als de narrige en kritische voetbalanalist, eentje uit de categorie van de de oude 'balkonmannetjes' in de Muppet show. Daarnaast komt hij regelmatig bij DWDD langs als tafelheer en tevens maandelijks als presentator van de rubriek 'ergernissen'. Op jl. woensdag 27 maart (terug te zien via Uitzending Gemist) kwam hij als zodanig nota bene op de proppen met de inhoud van

mijn columns in Noorderlicht 2012-04 en 2013-01. Ja, ook Jan was het opgevallen! Het bracht mij gelijk op een vernieuwend idee voor ons Noorderlicht: Een YouTube-kanaal waar onze leden ter ondersteuning van hun stukjes die in het Noorderlicht verschijnen een leuk filmpje kunnen uploaden. Dit idee koppel ik direct terug naar mijn column in Noorderlicht 2013-01, maar, n.b., op dit deelmoment van het schrijven is het wel 1 april hoor! Want stel je voor dat deze conservatieve schrijver van de Noorderlicht-columns zich straks als tv-baas van een heus NViF-YouTube kanaal gaat profileren (moet ik écht niet aan denken! ;-)). Met de wens van onze voormalige vorstin Beatrix, nl. dat ze plaats wenst te maken voor de volgende generatie, lijkt het mij dat we als vereni-

ging ook eens na moeten denken óf en hóe we nog verder door moeten ontwikkelen op het gebied van beelden. De tijd van alleen maar teksten schrijven en blaadjes, fora, twitter- en facebook-pagina's vullen komt mij allang als oubollig voor en ik kan me zo voorstellen dat vooral de jongere leden ook wel eens met bewegende beelden willen communiceren?

Kijk hoe er in het dagelijkse leven gecommuniceerd wordt en hoe we kennis en informatie tot ons nemen. Google Glass zit er al aan te komen! Kijk hoe tv-makers hun kijkers proberen te behagen. Van de mogelijkheden met YouTube heb ik nog lang geen kaas gegeten, maar als trendwatcher zie ik wel dat we als NViF daar de boot tot nu toe simpelweg gemist hebben. Dankzij inhuldigingscomitélid Ben Woldring (28) wordt/werd de inhuldiging ook uitgezonden via YouTube. 'Jongens, YouTube is in deze tijd net zo belangrijk als gewone tv, zeg ik dan. We krijgen verzoeken van Nederlanders vanuit New York tot Shanghai die mee willen feesten. Via internet uitzenden op YouTube is dan veel praktischer.', aldus Woldring. Daarom een oproep aan de jeugdige leden (die zijn er toch wel?): brainstorm eens over en mee met dat idee!

De huidige trend op gebieden als tv, beleving, toerisme en video is slow c.q. super slow.

Tegelijkertijd zijn echter dynamiek en kwaliteit vereist. Geregisseerde improvisatie levert een op maat gesneden en gevarieerd programma op dat fris en sprankelend overkomt, zie het Koningslied ;-). Dus een filmpje van 2-3 minuten is de limiet! Korter dan 2 minuten is zelfs algemeen aangenomen als regel. Net zoals een tweet slechts 140 tekens bevat. Ook een reden dat het door Joop van den Ende als 'retecommercieel' gekwalificeerde Koningslied met een lengte van ruim 5 minuten (!) en 501 woorden, die dan ook nog eens werden verpakt in kromme zinnen, geen echte meezinger is geworden. Hoe aardig zou het dus kunnen zijn om in plaats van een eindeloze serie foto-albums, voor de afwisseling ook eens een aantal korte video-impresies van bijv. de kroningsfestiviteiten in Finland (indien die gemaakt zijn) of andere NViF gerelateerde activiteiten op te nemen, en die dan via YouTube-links op de website van de NViF te zetten. Dat kán een beginnetje zijn van een nieuwe communicatieve weg..... voor de jeugd en de toekomst, "door de regen en de wind zal ik niet rusten tot het waar geworden is." ☺

O ja: "Hou je veilig!" ☺

B.Art

Kopij inleveren voor 15 augustus 2013

Artikelen, tekeningen en foto's dienen verzonden te worden naar de redactie. Teksten met zo min mogelijk lay-out aanleveren. Plaatjes in jpg- of pdf-formaat in een zo hoog mogelijke resolutie. Tabellen en foto's graag apart inleveren (**niet in pdf of een grafisch formaat, foto's niet geïntegreerd in het textdocument**)! Alle Sun Open Office en Microsoft Office documenten worden geaccepteerd. Zend het geheel per email naar noorderlicht@nederlandsevereniging.fi.

Verhuisd?

Geef tijdig uw adres door aan het secretariaat. Als u email hebt en u wilt dat we u via dat medium berichten sturen, dan vernemen we dat graag!! Nieuwsbrieven met het laatste nieuws kunnen zo onmiddellijk worden bezorgd. Noorderlicht doet haar best, maar helaas is de agenda niet altijd up-to-date! Geef daarom uw emailadres aan ons door. We houden u op de hoogte. Geef het ook door als u bepaalde emails niet wenst te ontvangen.

Website

Maak gebruik van onze RSS-link om de op de hoogte blijven van de nieuwste ontwikkelingen!! Maak ook gebruik van onze podcast en speel multi-media bestanden af die door de internetredactie en onze leden gemaakt zijn! Alle actuele informatie vind u daar!

Wist u dat we een Stamcafé voor de leden op het internet hebben? Leden jong en oud kunnen daar in het Nederlands van gedachten wisselen over van alles wat een mens maar bezig houdt. Veel verenigingsactiviteiten worden in dit Stamcafé geboren! U kunt zich aanmelden op <http://stamcafe.nederlandsevereniging.fi>. De Stamcafébeheerders geven u vervolgens toegang.

Op facebook houden we u de hoogte van onze activiteiten en zenden leden groepsleden leuke links naar hun lotgenoten. Op de website kunt alle officiële mededelingen vinden, informatie over activiteiten en interessante cultuur-historische zaken. Op ons twitter-kanaal krijgt u actuele info over onze activiteiten.

Eens per maand

OULU

Neem contact op met onze secretaris als je iets leuks in Oulu wilt organiseren.

JYVÄSKYLÄ

In Jyväskylä zijn Joanneke & Jelmer heel actief met organiseren van activiteiten. Neem contact op!

HELSINKI

Elke tweede vrijdag van de maand is er een borrel.

- Pullman Bar (in het centraal station, 2e etage), zie website of facebook

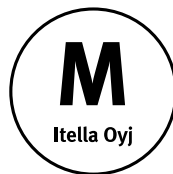
Contactpersonen

<i>Regio</i>	<i>Contactpersoon</i>	<i>Email</i>	<i>Tel</i>
FORSSA	Jos Helmich	forssa@nederlandsevereniging.fi	044 - 331 7766
HELSINKI	Wim Jansen	helsinki@nederlandsevereniging.fi	050 - 555 6175
JOENSUU	Contactpersoon Joensuu	joensuu@nederlandsevereniging.fi	
JYVÄSKYLÄ	Joanneke Reudler Talsma	jyvaskyla@nederlandsevereniging.fi	044 - 946 1655
KUOPIO	Jackie Peterson	kuopio@nederlandsevereniging.fi	
LAPLAND	Bart Braafhart	lapland@nederlandsevereniging.fi	
LAPPEENRANTA	Nellie Visscher-Jäkkö	lappeenranta@nederlandsevereniging.fi	05 - 424 081
LÄNSI-UUSIMAA	Stephan Vermeulen	lansi_uusimaa@nederlandsevereniging.fi	
MIKKELI	Marja de Jong	mikkeli@nederlandsevereniging.fi	
OULU	Marina Nijhuis	oulu@nederlandsevereniging.fi	
SALO	Erik Smit	salo@nederlandsevereniging.fi	
TAMPERE	Johan Plomp	tampere@nederlandsevereniging.fi	040 - 718 7684
TURKU	Jeroen Pouwels	turku@nederlandsevereniging.fi	
VAASA	Peter Zaagsma	vaasa@nederlandsevereniging.fi	040 - 838 6408
YLIVIESKA	Maaiké Beenen	ylivieska@nederlandsevereniging.fi	050 - 599 3116

Regiocoördinator is Jelmer Elzinga: regionaal@nederlandsevereniging.fi

Lähetäjä/Afzender/Sender

Secretariaat Nederlandse Vereniging in Finland
p/a Onno de Bruijn
Oulun Seudun Ammattikorkeakoulu
Albertinkuja 22 (3. krs)
FI-90101 Oulu
Finland

Itella Green

ADVERTENTIE

AAVE Graphic Services

t +358 40 577 3455

i www.aave.info

e inform@aave.info

Grafisch ontwerp, fotografie
–trouwreportages, portretfotografie,
commercieel en industrieel– en
fotoafdrukken op papier of canvas of
met op maat gemaakte passepartout.

Meer informatie:

www.aave.info

www.arnoerzink.com

www.stockphotography.nu

